
Van Waag tot Vraagbaak

Joop Bloemheugel

Minder bekend is dat de vooroorlogse VVV, zoals is beschreven door de heer Murk, een aantal vruchteloze navolgers kende alvorens de huidige VVV uit de startblokken kwam. Op 2 november 1954 ondernam het College van Burgemeester en Wethouders een poging om een nieuwe VVV van de grond te krijgen. Het College stelde er zelfs een startsubsidie van f 150,— voor beschikbaar. Zonder het gewenste resultaat. Op initiatief van burgemeester mr. A.H. Post werd het in 1964 nogmaals geprobeerd. Het kwam zelfs tot een voorlopig bestuur onder voorzitterschap van de heer M.J.C. Aquina, maar ook deze poging strandde.

Het was daarna opnieuw jaren stil aan het toeristisch front. Eerst op 21 november 1972 deed zich een nieuwe ontwikkeling voor. De burgemeester van Montfoort nodigde, in samenwerking met de Provinciale Utrechtse Bond voor Vreemdelingenverkeer (PUBV), de omliggende gemeenten uit voor een bespreking met het doel om samen te werken op de terreinen vreemdelingenverkeer, toerisme en recreatie. De algemene vergadering van de PUBV had daarvoor reeds besloten tot de oprichting van een drietal streek-VVV's in de provincie Utrecht over te gaan. Voor het westelijk deel van de provincie werden daarvoor uitnodigingen gezonden aan de gemeentebesturen van Benschop, Harmelen, Houten, Kamerik Kockengen, Linschoten, Lopik, Maartensdijk, Montfoort, Nieuwegein, Ouderwater, Polsbroek, Snelrewaard, Vleuten-De Meern, Willeskop, IJsselstein en Zegveld. De IJsselsteinse gemeenteraad nam tijdens de vergadering van 28 februari 1973 het principebesluit om deel te nemen in de 'Stichting VVV Utrechts Weidegebied', zoals de naam van de nieuwe

streek-VVV inmiddels luidde. De gemeenteraad bepaalde, met ingang van het begrotingsjaar 1973, de bijdrage aan de streek-VVV op vijftien cent per inwoner. Het voordeel van IJsselstein tot de toetreding beperkte zich tot het bezorgen van VVV-informatiesets in het Stadskantoor, het bestellen van goedkope toeristische uitgaven via de VVV, het uitgeven van streekgebonden brochures, het opnemen van openbare evenementen van meer dan plaatselijk belang in de maandelijks uitgegeve 'Uit in Utrecht', het verwerken van gegevens uit het gemeentelijk informatieblad in de VVV-uitgave 'Nederland naar plaats' en vermelding van horecabedrijven in de provinciale hotel- en restaurantgids. Op 29 maart 1973 was de taak van de PUBV ten einde, toen de nieuwe 'Stichting Federatie van Utrechtse Streek-VVV's' haar taken overnam.

Pas bij raadsbesluit van 30 januari 1975 trad IJsselstein tot de streek-VVV toe, onder voorwaarde dat de statuten werden aangevuld met bepalingen over het toe- en uitreden van de deelnemende gemeenten. De eisen van IJsselstein werden eerst op 22 april 1976 aangebracht, waarmee de formele toetreding van de Baroniestad een feit was. Al snel bleek het provinciaal verband voor IJsselstein een vrijblijvende zaak te zijn. Incidenteel verscheen er eens een brochure of folder waarin IJsselstein werd genoemd en verder moest men het doen met vermelding van periodiek door de gemeente geleverde gegevens ten behoeve van het blad van de Nationale Bond voor Toerisme (NBT). Illustratief voorbeeld is een in 1977 verschenen streekgids, waarvan in IJsselstein welgeteld vijftien exemplaren worden verkocht.

Reeds medio 1973 verzocht de streek-VVV het gemeentebestuur kenbaar te maken op welke

plaats in de gemeente een VVV-informatiepost kan worden ingericht. Het College van B en W beraadde zich hierover en kwam na rijp beraad - op 31 maart 1977 - met het besluit om de informatiepost onder te brengen bij de receptie van het Stadskantoor. Het College onderkende deels de eraan klevende bezwaren. Niet alleen was het Stadskantoor 's middags voor bezoekers gesloten; ook de ligging ver van de voor toeristen aantrekkelijke binnenstad was nu niet bepaald gunstig, opnemng van de letters 'VVV' op de gemeentelijke wegwijzers ten spijt. Schriftelijk liet B en W aan de streek-VVV weten zich nog te zullen beraden over de aan de informatiepost verbonden werkzaamheden.

De feitelijke dienstverlening beperkte zich, zoals het College het uitdrukte, tot *'toeristisch informatiemateriaal aan het publiek te verstrekken door tussenkomst van de receptioniste in de foyer van het Stadskantoor'*. Wethouder W.F. Boenders, in wiens portefeuille de VVV-zaken thuishoorden, was door het College als gemeentelijk vertegenwoordiger in de streek-VVV benoemd. Secretarie-ambtenaar de heer H.B. van der Leest volgde wethouder Boenders in die functie medio 1977 op. Dat was de feitelijke situatie nog in 1979, op het moment dat veertien gemeenten aangesloten waren bij de streek-VVV: dertien ervan hadden een informatiepost en alleen Oudewater kende een stads-VVV. Het verzorgingsgebied van de streek-VVV 'Stichting VVV Utrechts Weidegebied' was met een populatie van ongeveer 86.000, relatief gezien, gering. Voor de individuele deelnemende gemeenten kon het niet optimaal functioneren ook al omdat de te verspreiden informatie, c.q. brochures te algemeen van aard gehouden moesten worden. De administratieve zaken waren ondergebracht bij de VVV Utrecht dat, praktisch gezien, grotendeels de streek-VVV subsidieerde door middel van huisvesting en het beschikbaar stellen van beroepskrachten.

Wie bedenkt dat in 1980 de (sluitende) begroting van de streek-VVV f 23.700,— bedroeg, kan nagaan dat hiervoor ook weinig prestaties verlangd konden worden ondanks de inmiddels tot 22 cent gestegen gemeentelijke bijdrage per inwoner. Het was in die tijd dat in IJsselstein meer en meer stemmen opgingen om de stad een eigen 'gezicht' te geven. Daarvoor

waren redenen te over. In de achterliggende jaren was IJsselstein explosief gegroeid, zag zich de plaats als centrumgemeente voor het achterland Lopikerwaard succesievelijk overgenomen door Nieuwegein, had een breed scala aan winkelvoorzieningen (alleen in de binnenstad al 16.000 m²), vreesde een verdere 'overloop' na de aanleg van de raillijn naar Nieuwegein en Utrecht en had een forse investering gepleegd in verfraaiing van de binnenstad (restauratie van beeldbepalende panden en uitvoering van het 'Luifelplan'). Daarbij kwam nog dat velen 's zomers node de toeristen en 'dagjesmensen' aan IJsselstein zagen voorbij trekken, hetzij via de provinciale weg in de richting Schoonhoven of via de Hollandse IJssel op weg naar Montfoort, Oudewater en Gouda. Met name de immer actieve Ondernemersvereniging 'De Baronie' was dit een doorn in het oog. Toch was het ongewild het gemeentebestuur dat de eerste aanzet voor de VVV 'nieuwe stijl' veroorzaakte.

Voorjaar 1979 bracht het College van B en W, op verzoek van de gemeenteraad, de nota 'Voorlichting, openbaarheid en inspraak' uit. In het hoofdstuk 'Public relations' werd, zij het summier, ingegaan op de positie van de streek-VVV en de rol daarin van IJsselstein. De teneur ervan was dat IJsselstein haar greep op de regio moest zien te versterken door middel van een gerichte promotie-aanpak. Het College trok daarbij zelf het boetkleed aan en vroeg zich af waarom de gemeente de mogelijkheden en aantrekkelijkheden niet etaleert. Letterlijk werd in de nota gesteld: *"Tot heden is IJsselstein in deze wellicht wat te bescheiden geweest. (...) Waar mogelijk en mits betaalbaar moet IJsselstein zich meer presenteren. Hiermede kan ongetwijfeld ook een impuls gegeven worden aan plaatselijke initiatieven en aan het plaatselijke economische leven"*.

De nota passeerde op dit onderdeel nagenoeg ongeschonden de gemeenteraad van 29 november 1979 en de CDA-fractie nam het initiatief om een nota te schrijven die moest aantonen dat het adequaat functioneren van een plaatselijke VVV geen overdreven luxe is, maar voor enkele doelgroepen binnen de IJsselsteinse samenleving van economisch belang zou zijn.

Op 28 februari 1980 verscheen de CDA-nota 'Knoop-punt IJsselstein?!' en werd het eerste

30 april 1981

opening van "de waag" als kantoor van de stads-v.v.v.
door mr. roest crollius, burgemeester van IJsselstein.

Nº 1393

Eerste dagenvolp met als poststempel, 30 april 1981.

exemplaar bij de rondvraag van de gemeenteraadsvergadering overhandigd aan burgemeester drs. J.G.C.J. Timmermans, die een dag later met pensioen zou gaan.

Ondernemersvereniging 'De Baronie' nam het initiatief, onderschreef de uitgangspunten van de nota en hield op 29 april 1980 in restaurant Ridder St. Joris een bijeenkomst, waarbij zowel de gemeente, de middenstand en de Historische Kring waren vertegenwoordigd. Er werd een commissie ad hoc ingesteld, bestaande uit de heren C. Boer (coördinator), P. Udo (van restaurant Les Arcades) en W. van den Heuvel (directeur Rabobank), die met voorstellen zou komen om zo snel mogelijk een plaatselijke VVV van de grond te tillen. De commissieleden konden daarbij ook nog een beroep doen op een aantal mensen die het initiatief zeer ter harte gingen, onder wie het echtpaar Vroom-Terberg, mevrouw A. Aelbers en de heren C. van Mil, S. Epping, gemeentevoorzitter T. Hulsman en de opstellers van de nota in de persoon van de fractievoorzitter van het CDA.

De commissie ging voortvarend te werk en verzekerde zich in korte tijd van de steun van de gemeente, de middenstandsvereniging en van de streek-VVV. Eén van de eerste zaken die de commissie zich ten doel had gesteld was het zoeken naar een geschikte accommodatie in de

oude binnenstad waar het VVV-kantoor kon worden gehuisvest. De nota gaf hiervoor een aantal aanbevelingen die successievelijk op haalbaarheid werden getoetst: het Fulco-theater, ruimte in de nieuwe Rabobank aan de Schuttersgracht, de bibliotheek, het pand Kloosterstraat 3 en de Waag.

Daarvan bleven uiteindelijk de laatste twee over. Twee dagen na de officiële oprichting van de VVV volgde op 17 december 1980 een gesprek tussen het dagelijks bestuur - bestaande uit mr J.M.L. Vroom (voorzitter, die de inmiddels naar Terschelling verhuisde C. Boer was opgevolgd), P. Udo en W. van den Heuvel - met burgemeester mr M. Roest-Crollius. De huisvestings-opties Kloosterstraat 3 en de Waag werden besproken, waarbij het College van B en W eerstgenoemde lokatie aanbood. De begrootte opknappkosten van rond f 9.000,— zouden voor rekening van de gemeente komen. In een tweede gesprek met wethouder B.J. Kolenbrander, op 8 januari 1981, bleek dat het College unaniem besloten had om de Waag als huisvestingsruimte aan de VVV beschikbaar te stellen voor het symbolische bedrag van f 1,— per jaar. De eerder toegezegde f 9.000,— voor het opknappen van het pand Kloosterstraat 3 kon worden gebruikt voor het inrichten van de Waag. In hetzelfde onderhoud werd aan subsidie over

Natte opening VVV-kantoor

IJSSELSTEIN - De opening van het nieuwe VVV-kantoor, 's morgens om 11.00 uur op Koninginnedag, ging, ondanks de regen, gepaard met veel publieke belangstelling. Na de openingsspeech van burgemeester Roest Crollius en het doorknippen van het lint, stond het kantoor, dat ondergebracht is in de Oude Waag in de Benschopperstraat, open voor het enthousiaste publiek.

In zijn toespraak roemde Roest Crollius het mooie pand en de mooie plaats, waar het VVV-kantoor gehuisvest is. „Het doel van dit nieuwe informatiecentrum is niet alleen het waardig ontvangen van gasten en hen inzicht geven in het leven in onze stad, maar ook bedoeld voor de IJsselsteiners zelf”, zo zei hij. Speciaal voor deze feestelijke opening werden in het VVV-kantoor eerste dag enveloppen verkocht voor slechts f 5,-. Ook Fulco de Minstrel (alias de Utrechenaar W. Kuipers, die model stond voor het beeld van Fulco), was bij de opening aanwezig en zorgde met zijn originele

Bur veester Roest Crollius knipt het lint door en opent daarmee het nieuwe VVV-kantoor in de Benschopperstraat 41

Vlaamse doedelzak voor een gezellig achtergrondmuziekje. In het Waaggebouw is een miniatuur van Fulco de Minstrel geplaatst. De hele opening stond overigens in het teken van deze IJsselsteinse historische figuur, want menig een liep rond in een blauwe Fulco-sweater met opdruk. Maar ook de kleuren van de IJsselsteinse vlag

(geel/zwart) vielen op. Door het slecht weer kon de tuin voor gebouw Mariëberg helaas niet gebruikt worden, maar de familie Aelbers stelde haar winkel beschikbaar, zodat daar warme thee gedronken kon worden, waarbij een origineel Hernhuttertje gepresenteerd werd.

Opening van het VVV op 30 april 1981. De IJsselsteiner van 14 mei 1981.

het jaar 1981 f 3.000,— toegezegd, olopend via f 6.000,— in 1982 tot f10.000,— voor de jaren 1983 tot en met 1986. B en W en het VVV-bestuur waren het erover eens dat deze wijze van subsidiëring, waarbij gekozen was voor een hoge startsubsidie die in een aantal jaren werd afgebouwd, de voorkeur had omdat de VVV op die manier een kans kreeg om na verloop van tijd zelf supporting te kunnen worden.

Nog was de zaak evenwel niet in kannen en kruiken. De Waag diende als opslagruimte voor de ernaast gelegen delicatessenzaak van 'Clochemerle' en was niet zonder meer geschikt voor huisvesting van de VVV-medewerkster. Er werd, op basis van tekeningen van architect Van den Akker, een plan ingediend voor aanpassing van de Waag die door de Welstandscommissie op 29 januari 1980 werd afgewezen. Een dergelijke ingrijpende verbouwing zou nimmer de goedkeuring van Monumentenzorg

verkrijgen, zo luidde de uitspraak. Een tweede plan dat werd ingediend, waarbij de bestaande pui gehandhaafd zou blijven met daarachter een portaal met een glaswand in een aluminium profiel, kreeg op 26 februari 1981 wél het groene licht. Resterde nog slechts twee maanden om de beoogde openstelling op Koninginnedag te realiseren. Conform het goedgekeurde (tweede) plan werden de voorzieningen uitgevoerd, vond herbestrating van de vloer in de Waag met kleine steentjes plaats, werd electra aangelegd en kon de - van de Rabobank afkomstige - balie worden geplaatst. Met het opbouwwerk, dat was gehuisvest in de aanbouw van de Waag en dat bereikbaar was via de 'tuin' van Mariëberg, werden afspraken gemaakt over gebruik van de sanitaire voorzieningen door de VVV-informatrices.

Wat een zonnige Koninginnedag had moeten worden, bleek een wat gure en zeer natte maar

toch feestelijke opening te zijn. Burgemeester Roest Crollius, geflankeerd door de luit-spelende Fulco de Minstrel opende de Waag door een in de IJsselsteinse kleuren uitgevoerd lint door te knippen. Na de opening zou een gezellig samenzijn volgen in de theetuin van Mariënberg, doch de regen verhinderde dit. Daarom toog het gezelschap naar bakkerij Aelbers voor de koffie met koek. Speciaal voor deze gelegenheid was een nieuw koekje gebakken dat de naam 'Hernhuttertje' droeg. In de tussentijd konden de aanwezige kinderen hun wedstrijdballon loslaten. Anderen namen een kijkje in de Waag en bestelden de speciale 'eerste dag-enveloppe' met het (unieke) IJsselsteinse poststempel 30 april 1981. In het bestek van het thema past het niet om verder uitgebreid in te gaan op de ontwikkelingen van de jonge VVV.

Dat de VVV in een behoefte voorziet kan niet beter worden geïllustreerd dan door cijfers. In het openingsjaar van de Waag telden de informatrices 2.211 contacten van allerlei aard. In 1989 was dat aantal gestegen tot 5.444.

Mede door de vrij explosieve groei van de activiteiten en de al snel na de oprichting verkregen 'R-status' (regionale dienstverlening) was uitbreiding onontbeerlijk. Die mogelijkheid deed zich voor toen het opbouwwerk in 1986

verdween. Met behulp van de gemeente kon de ruimte achter de Waag bij de VVV-ruimte worden getrokken. In de achtermuur van de Waag werd een doorgang gecreëerd en kon het eigenlijke kantoor met balie worden verplaatst naar de voormalige ruimte van het opbouwwerk. Deze aanzienlijk grotere ruimte doet tevens dienst als expositieruimte voor IJsselsteinse kunstenaars. In de Waag zelf werd de vloer aangepast en is een hellingbaan gerealiseerd naar het iets hoger gelegen nieuwe gedeelte. Het keukentje bevindt zich thans in wat eens de cel van het voormalige politiebureau was. Maar dat is weer een ander verhaal.

De nieuwe ruimte werd op 27 september 1986 officieel geopend door dr. A.C. van Wickeren, secretaris van de Provinciale VVV Utrecht. De laatste aanpassingen zijn zeer recent. De Waag is weer Waag door plaatsing van de waag in z'n oude hoedanigheid. Opnieuw moest er worden verbouwd. De ingang naar het VVV-kantoor is daardoor verplaatst naar de rechterzijde van het gebouw.

De Historische Kring, welke is gevestigd op de bovenverdieping van de Waag, en de VVV hebben een passende bestemming gevonden in het markante en monumentale bouwwerk.

Ze voelen er zich thuis.

Historische Kring IJsselstein

De Stichting Historische Kring IJsselstein is tot stand gekomen in 1975 en stelt zich het volgende als doel:

De belangstelling wekken voor de geschiedenis in het algemeen, voor de geschiedenis van IJsselstein en van de Lopikerwaard in het bijzonder.

Dagelijks bestuur

Voorzitter: L. Murk, IJsselstraat 24, IJsselstein.
Secretariaat: C.J.H. van Dijk-Westerhout, Omloop West 42, 3402 XP IJsselstein, tel: 03408-83699.
Penningmeester: W.G.M. van Schaik, M. Hobbema-laan 11, IJsselstein.
Bank: Amrobank IJsselstein, reknr: 21.84.00.217, gironummer van de bank: 2900

Redactie:

B. Rietveld, Meerenburgerhorn 7, 3401 CC IJsselstein

Donateurs ontvangen het periodiek (4 uitgaven per jaar) en worden op de hoogte gehouden van de activiteiten.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij dhr. W.G.M. van Schaik, M. Hobbemalaan 11, 3401 NA IJsselstein, tel: 03408-81873. Voor inwoners van IJsselstein bedraagt de contributie minimaal f 20,- per kalenderjaar, zij die buiten IJsselstein wonen worden verzocht f 6,- extra over te maken ivm de verzendkosten. Losse nummers kunnen, voor zover voorradig, a f 7,50 bij het secretariaat worden besteld. Voor dubbelnummers is de prijs f 10,00. Verzamelbanden met 20 nummers naar keuze zijn f 80,-.